



Äldreomsorgscenter (ÄOC)

Uppdrag

Socialnämnden har givit uppdrag till Socialförvaltningens förvaltningschef att teckna avtal med Timråbo om att ta fram ett beslutsunderlag för byggnation av ett Äldreomsorgscenter (ÄOC) i Timrå Kommun. Uppdraget skall genomföras i samverkan med Timråbo där Timråbo tar fram förslag var ett ÄOC skulle kunna placeras samt hålla i projektering, byggledning och upphandling.

Genomförda utredningar/rapporter

I den ekonomiska **långtidsrapporten** (maj 2017) som PWC har tagit fram för Timrå kommun, bilaga 1, antas det att socialförvaltningen fram till 2035 kommer ha ett behov av ytterligare 90 platser (under förutsättning att lika stor andel av den äldre befolkningen får en plats i särskilt boende som idag). Det vill säga att vi gör/arbetar lika som idag samt att inga större förändringar sker i demografin i kommunen.

Timrå kommun har också låtit Norrlands utredningstjänst göra en **utredning/analys av kostnaderna inom socialnämnden**. Utredningen säger bland annat att det finns ett behov att ändra nuvarande arbetssätt och därigenom minska personalkostnaden inom äldreomsorgen och omsorgen.

Norrlands utredningstjänst har också tagit fram ett **förslag till lokalresursplan** (hösten 2019) där det noteras stor vikt i lokalernas utformning inom särskilt boende för äldre för att hålla nere kostnaderna för själva driften av verksamheten men även placering utifrån kollektiv trafik. I kommunstyrelsen 2019-12-10 beslutades det att, KS/2019:221, i övrigt uppdras till nämnderna att planera lokalförsörjningen och lokal-samt fastighetsanvändningen utifrån lokalresursplanens inriktning och principer.

Socialnämnden har tidigare även fått en redovisning av socialförvaltningens controllers **avseende nytt äldreomsorgscentrum (år?)** bilaga 3.

Nuläge/fakta

Särskilt boende för äldre är enligt lagstiftningen ett boende som den enskilde erhåller efter en biståndsprövning. Den enskilde ska få hjälp och stöd under hela dygnet och tillgång till väl anpassad hälso och sjukvård (omvårdnadsbehov) som den enskilde behöver.

Begreppet äldreomsorgscentra finns inte i lagstiftningen utan tolkas som en verksamhet där ett flertal verksamheter för vilket socialnämnden ansvarar för riktade mot målgruppen äldre - som till exempel dagvård för dementa, träffpunkter mm. Enligt Timrå kommuns demografikurva kommer även antalet medborgare som behöver dessa insatser/service öka.

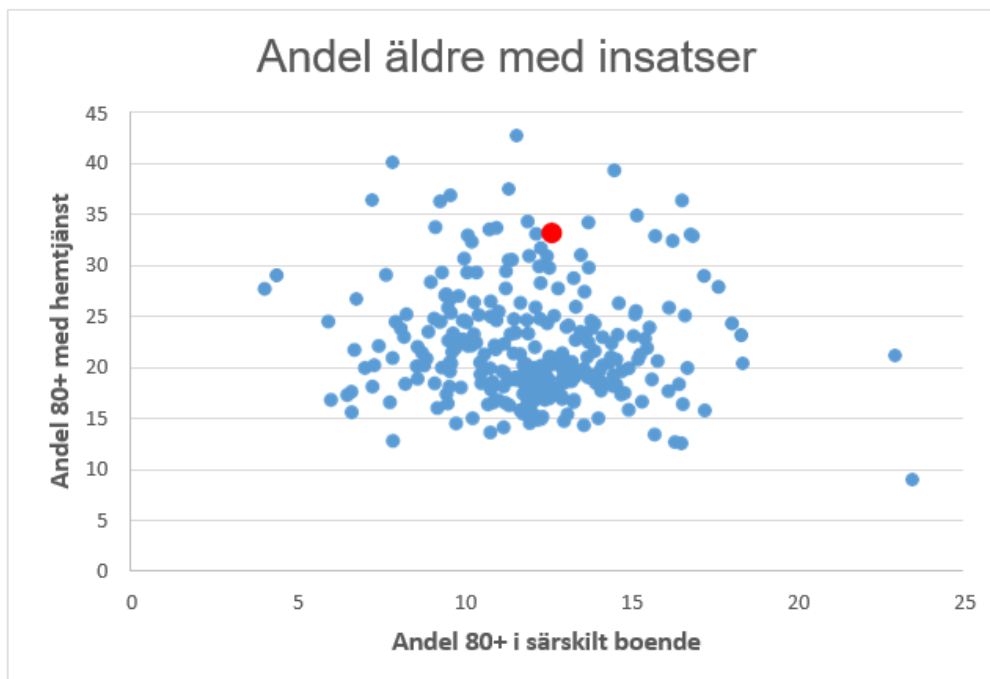
I dagsläget bedriver Timrå kommun dessa tjänster spridda över flera platser i kommunen vilket försvårar möjligheten att bedriva verksamheterna kostnadseffektivt. Värt att notera ur ett kostnadsperspektiv är att i äldreomsorgens budget härrör ca 75- 80% till personalkostnad.

Som grund för ovan bör planering, serviceutförande, lokalernas utformning ses ur ett gemensamt långsiktigt perspektiv för att i bäst mån samordna verksamheter och samordna personalresurserna bättre än idag.

Idag har Timrå kommun 196 platser på sina fyra äldreboenden.

Vi kan på bilden nedan se (den röda punkten är Timrå) att vi idag har ett högre antal vårdtagare än snittet inom andelen 80år+ som får insatser i form av hemtjänsten samt ett marginell högre antal vårdtagare inom samma andel 80år+ inom särskilt boende.

Bild



Utifrån Timrå Kommuns demografiska utveckling och långsiktiga prognos som PWC har tagit fram så finns ett **behov** av ytterligare särskilda boendeplatser.

Innehåll Äldreomsorgscenter

Ett äldreomsorgscentra där man inom samma område/byggnad erbjuder olika former av verksamhet kan ge möjlighet till effektiv bemanningsplanering samt ökade mervärden för de boende.

Vid byggandet av ett äldreomsorgscentra finns möjlighet att gemensamhetsutrymmen samordnas bättre vilket också kan leda till effektivare bemanningsplanering.

Ett äldreomsorgscentra som även innehåller utrymme för till exempel dagvård för dementa samt förslagsvis träffpunktsverksamhet med cafémöjligheter så ger det mervärde både för brukare och anhöriga.

Byggnade av ÄOC

Kommunen kommer på sikt att behöva ett ökat antal platser för särskilt boende men när det uppstår är svårt att förutse exakt. Det rekommenderas därför att investeringen sker i etapper och samordnas med eventuell överflyttning av andra verksamheter t.ex. dagvård, samt eventuell avveckling av några av dagens boenden eller enheter.

Bygger man exempelvis 90 lägenheter idag kommer kommunen att ha allt för många lägenheter under en lång tid framöver. Bygger man inte alls så kommer kommunen inom ett antal år att ha för få platser. För att möta efterfrågan så behöver en process starta redan nu med projektering mm för att säkerställa behovet för framtiden.

Andra kommuner har byggt i etapper, där kan antalet färdigställda lägenheter anpassas efter ett succesivt ökande behov.

Det finns exempel där en kommun byggt ett äldreomsorgscentrum med en fyrkant i mitten för gemensamma personalresurser/ingångar, hissar, kontor, gemensamma utrymme för träffpunkter, kök samt personalutrymmen. Nästa steg är att man bygger boendeenheter och verksamhetsenheter i byggnadens hörn. Dessa byggnader kan enkelt göras i flera etapper och behöver då inte vara färdigställt såsom en byggnad med ett antal våningar där allt måste vara klart samtidigt. Detta skulle göra på ett bättre sätt möta ökade behovet av fler platser. Det skulle också innebära att investeringen skulle kunna delas upp i ett flertal etapper.

Förslag på placering av ett ÄOC

I lokalresursplanen bedöms även det ökade behovet av särskilt boende för äldre.

Lokalresursplanen föreslår att det planeras för ett större äldreboende i Böle/Sörberge. Boende placerat i närheten av flerbostadshus ger möjlighet för anhöriga och närstående att bo i närheten, samtidigt som närheten till kollektivtrafik finns.

Idag är kommunens äldreboende placerade centralt samt i Söråker. Så en ökad spridning av äldreboende i kommunen ses som positivt.

Ekonomi

Vid en beräkning kring denna investering av ett ÄOC bör det tas fram ett underlag på den totala kostnaden för byggnaden över tiden men även för en långsiktig drift. Viktiga faktorer att beakta är placering, byggkostnader samt utformningen så att det blir den totala kostnaden för byggnadens livslängd och verksamhetens möjlighet att bedriva en resurseffektiv verksamhet.

Ekonomiska underlag kommer att tas fram. Exempel är beräkningar på årshyra för ett nybygge, räkneexempel på olika antal boendeplatser, samt kostnader för andra variabler såsom storlek på lägenheterna i boendet.

Projektledning Timråbo

När Socialnämnden skriver avtal och påbörjar arbetet tillsammans med Timråbo behöver Timråbo förstärka sin organisation med externa resurser som agerar projektledare. Projektledaren ska för Timråbos räkning vara den som ansvarar och projektleder både systemskede, genomförandeskede samt nödvändiga processer.

Från socialförvaltningen krävs deltagande i både styr-och referensgrupper.

Den fackliga organisationen bör även på ett tidigt stadium involveras i referensgrupp.

Sammanfattning

Timrå kommun kommer att behöva bygga fler äldreboendeplatser för framtiden. Beräkningen av antalet 90 stycken boendeplatser (gjord av PWC) är beräknat på att samma andel av befolkningen ska erhålla plats/boende/service som idag. Denna beräkning har inte tagit hänsyn till samhällsutvecklingen i form att digitalisering, medicinteknisk utveckling mm.

Kommunen har idag utifrån jämförelser med andra liknade kommuner höga kostnader för sin äldreomsorg. Genom att skapa större driftsenheter finns möjlighet att minska kostnaderna för personalen, ge god arbetsmiljö och scheman samt ge en trygg och effektiv service till medborgarna.

Byggandet av nytt ÄOC bör ske i etapper samt läggas på en plats med goda kommunikationsmöjligheter samt närhet till annan samhällsservice. Det finns stora vinster med att huset innehåller flera verksamheter som kan samordnas bättre än dagens verksamheter. Om en samordning sker finns stora möjligheter att hålla nere kringkostnader samt få till effektivare planering av resurser. Personalresurserna kan också samordnas över dygnet då olika verksamheter inte har behov samtidigt. Detta kan skapa bättre förutsättningar för bra scheman och fler heltider.